

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Iver Øfsti Tanem, +47 73 19 92 21

Revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Savalen, Fundin mv. og delvis overføring av Glomma - Glommens og Laagens brukseierforening

Fylkesmannen i Trøndelag uttaler seg i denne sammenheng kun om Fundinmagasinet og øvre deler av Einunna, da deler av Fundin ligger innenfor Trøndelag fylke i tillegg til at magasinet i sin helhet ligger i Knutshø landskapsvernområde. Forhold i Einunna vurderes til å ha en påvirkning på villrein i området.

Knutshø landskapsvernområde ble opprettet ved kgl. res. av 3. mai 2002 som en del av verneplan for Dovrefjell. Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Villrein

Undersøkelser av reinens arealbruk i Knutshøområdet viser at betydelige- og velegnede arealer for villrein har vært lite brukt. Dette har sammenheng med at områdene er vanskelig tilgjengelige. Det er også dokumentert tydelig nedgang i kalvetall og kroppslige kondisjonsparametere, noe som tyder på at beite i de områdene som i hovedsak benyttes av reinen i dag, ikke er tilstrekkelige. Det er svært viktig for villrein i Knutshøområdet at arealene er tilgjengelige og at trekk- og utvekslingsområder mellom funksjonsområdene fungerer.

Områdene rundt den søndre delen av Fundin er et viktig knutepunkt for reinen i Knutshø. Det er imidlertid flere forhold som gir utfordringer for reinstrekkene i Knutshøområdet. Etablerte veier og ferdsel er en betydelig årsak, men også inngrep i forbindelse med reguleringene har gitt begrensninger for reinens mulighet til å trekke mellom de ulike deler av leveområdet. Reguleringen av Fundin har redusert trekket mellom øst og vest, ved at flere av de gamle trekkveiene i dag ligger under høyeste regulerte vannstand. Vider går elveløpet fra Fundin åpent om vinteren ned til Meløysetra. Snødrift bidrar til at det bygges opp skavler langs elveløpet og kan

enkelte år medføre at det er en betydelig oppising i elveløpet. Data fra GPS-merket rein viser at dette er en flaskehals for reinstrekk i Knutshømrådet. Skulle trekket her opphøre vil reinen være avskåret fra store arealer og ressurser, noe som kan føre til at også trekket videre østover mot Kvikneskogen vil bli vanskelig.

Fundin

Fundin reguleres 11 m. GLB sin statistikk for vannstanden i Fundin viser at hele reguleringshøyden benyttes. Magasinet er fullt fra 1.7. frem til 1.11. da tapping som fører til senkning av vannstand går fram mot 1.5. Fundin fylles igjen i perioden 1.5. til 1.7. Fyllingsgraden gjennom sommerhalvåret gjør at det sannsynligvis er uproblematisk for ørret å komme seg opp i rennende vann for å gyte. Bestanden av ørret er, med bakgrunn i undersøkelser gjennomført av NINA i 2012, vurdert til å være i relativt bra tilstand med god vekst og kondisjon.

Undersøkelsene viste at harrbestanden har økt kraftig de siste 10 årene, og den relative tettheten av harr i strandsona var på samme nivå som for ørret. Det er usikkert i hvilken grad dette påvirker ressursgrunnlaget for ørreten over tid.

Det settes ut fisk i Fundin, men for å oppnå et best mulig økologisk potensial for fiskebestanden, vil det være viktig å se på mulighetene for en bedre rekruttering og overlevelse hos naturlig produsert ørret. Dette kan være habitatforbedringer i strandsonen og eventuelt også i gyteelver. En revisjon av konsesjon må dermed gi standard moderne naturforvaltningsvilkår som gir forvaltningen mulighet til å pålegge undersøkelser og tiltak for å bedre økologiske forhold i reguleringsmagasinet.

Minstevannføringer

Einunna ligger i Innlandet fylke og er dermed utenfor Fylkesmannen i Trøndelag sine grenser. Fylkesmannen i Trøndelag ønsker likevel å si noe om denne da den ser ut til å ha betydning for reinstrekket. Vi mener generelt at ved alle revisjoner av vannkraftkonsesjoner, må standardvilkår som også omfatter krav til slipp av minstevannføring komme inn. Det må også gis standard moderne naturforvaltningsvilkår, som gir forvaltningen mulighet til å pålegge undersøkelser og tiltak relatert til reguleringen.

Eksisterende minstevannføring ut av Fundin er 0,3 m³/sek. Det er 3 ganger høyere enn alminnelig lavvannføring som ifølge GLB sitt revisjonsdokument er 0,1 m³/sek, men kun en sjettedel av Q95-sommer som er oppgitt til 1,8 m³/sek. Elveløpet fra Fundin går åpent om vinteren ned til Meløysetra og dette kan gi utfordringer for reinstrekket. Fylkesmannen mener det må utredes å endre praksis fra å slippe et fast vannvolum som minstevannføring hele året til miljøtilpasset minstevannføring. Dette betyr at perioder med stort tilsig har høyere minstevannføring og perioden med lavt tilsig har lavere minstevannføring. Dette vil bedre elvedynamikk og kanskje også redusere lengden med åpen elv i øvre deler vinterstid, da tilsiget normalt er lavt og minstevannføringen dermed også blir lavere.

Oppsummert ønsker Fylkesmannen i Trøndelag at;

- det innføres standard moderne naturforvaltningsvilkår for reguleringene,
- det blir krav om minstevannføring i alle deler av reguleringen
- at effekten av miljøtilpasset minstevannføring utredes, spesielt i lys av reinens behov for at trekk- og utvekslingsområder mellom funksjonsområdene i Knutshø landskapsvernområde fungerer.

Med hilsen

Anne Sundet Tangen (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Iver Øfsti Tanem
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent